

Nr 191.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910; given Stockholms slott den 25 februari 1921.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910.

Under Hans Maj:ts,
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
Enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

B. J:son Bergqvist.

L a g

om ändrad lydelse av 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910.

Härigenom förordnas, att 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Finner Konungen prästerlig tjänst, om vars bibehållande eller inrättande framställning blivit gjord, icke vara för själavårdens behöriga handhavande nödig, må Konungen likväl medgiva, att sådan tjänst bibehålles eller inrättas, därest församling med minst tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagandes röster beslutat utgöra, vad utöver de i 19 § 2, 3 och 4 mom. omförmälda tillgångar erfordras till bestridande av den lön, Konungen enligt denna lag bestämmer.

I fall, varom nu är sagt, må, där så skäligt provas, det i lönen för kyrkoherde ingående grundbelopp minskas med 500 kronor.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 25 februari 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL,
statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST,
HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Bergqvist anförde:

9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 (nr 141 sid. 27) är av följande lydelse:

»Finner Konungen prästerlig tjänst, om vars bibehållande eller inrättande framställning blivit gjord, icke vara för själavårdens behöriga handhavande nödig, må Konungen likväl medgiva, att sådan tjänst bibehålles eller inrättas, därest församling *med minst tre fjärdedelar av dess hela rösttal efter röstvärdet* beslutat utgöra, vad utöver de i 19 § 2, 3 och 4 mom. omförmälda tillgångar erfordras till bestridande av den lön, Konungen enligt denna lag bestämmer.

I fall, varom nu är sagt, må, där så skäligen prövas, det i lönen för kyrkoherde ingående grundbelopp minskas med 500 kronor.»

10 § samma lag lydde ursprungligen sålunda:

»Beslutar församling *med den röstövertvikt, som i 9 § för där angivet fall stadgas*, att höja lön, som Konungen enligt denna lag för viss tjänst bestämt, skall det beslutet, för att vinna bindande kraft, underställas Konungens prövning och fastställelse.»

Vid 1919 års riksdag väcktes motion om ändring av sistnämnda paragrafs föreskrift om erforderlig röstövertvikt för beslut om löneförhöjning. Det framhölls i motionen, att bestämmelsen om en röstövertvikt av minst tre fjärdedelar av församlingens hela rösttal efter

röstvärdet gjorde församlingarnas ifrågavarande rätt i de flesta fall fullkomligt illusorisk och att den bleve i ännu högre grad hindrande, sedan den allmänna och lika kommunala rösträtten för både män och kvinnor införts, varigenom de röstberättigades antal mer än fördubblades.

I anledning av ifrågavarande motion beslöt riksdagen antaga följande lydelse av 10 § prästlöneregleringslagen:

»Beslutar församling med minst tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagandes röster att höja lön, som Konungen enligt denna lag för viss tjänst bestämt, skall det beslutet, för att vinna bindande kraft, underställas Konungens prövning och fastställelse.»

Riksdagens berörda beslut, som erfordrade godkännande av kyrkomötet, föranledde, då kyrkomötet icke sammanträdde år 1919, icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd; men framlade Kungl. Maj:t samma förslag i proposition till 1920 års riksdag och sedan riksdagens godkännande därå erhållits, jämväl för det år 1920 församlade kyrkomötet. Sedan kyrkomötet gillat lagändringen i fråga, utfärdades lag därom den 19 november 1920 (nr 769).

I skrivelse den 29 november 1920, nr 44, har nu kyrkomötet anmält sitt beslut om motsvarande ändring av 9 § i berörda lag. Kyrkomötet anför i nämnda skrivelse följande:

I en vid kyrkomötet väckt motion, nr 59, har föreslagits, att kyrkomötet måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att kyrkomötet för sin del antagit följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910.

Härigenom förordnas, att 9 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Finner Konungen prästerlig tjänst, om vars bibehållande eller inrättande framställning blivit gjord, icke vara för självårdens behöriga handhavande nödig, må Konungen likväl medgiva, att sådan tjänst bibehålles eller inrättas, därest församling med minst tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagandes röster beslutat utgöra, vad utöver de i 19 § 2, 3 och 4 mom. omförmälda tillgångar erfordras till bestridande av den lön, Konungen enligt denna lag bestämmer.

I fall, varom nu är sagt, må, där så skäligt prövas, det i lönen för kyrkoherde ingående grundbelopp minskas med 500 kronor.

Detta lagförslag skiljer sig från nu gällande lydelse av 9 § däri att orden »minst tre fjärdedelar av dess hela rösttal efter röstvärdet» utbytas mot orden »minst tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagandes röster.»

I motionen har framhållits, hurusom med nu gällande bestämmelse erforderlig röstmajoritet vore, även med det allra största intresse inom församlingen, nästan omöjlig att uppbringa, dock att, därest tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagande biträdde förslaget, därmed vore given tillräcklig garanti mot förhastade beslut.

Kyrkomötet delar till fullo motionärens uppfattning om det rättmätiga i en lagändring i ifrågavarande hänseende. Sådan som nu gällande bestämmelse i ämnet är avfattad, synes den faktiskt icke kunna komma till tillämpning. Motionären har ock i motionen anfört ett synnerligen belysande exempel på, hur otillfredsställande denna bestämmelse i praktiken verkar. Vid dessa förhållanden och då frågans avgörande i allt fall i sista hand ligger hos Kungl. Maj:t får kyrkomötet anmäla, att kyrkomötet för sin del antagit det i förevarande motion framlagda lagförslaget.

Påtagligen föreligga för en ändring av bestämmelserna om den erforderliga röstövertikten i fråga om beslut rörande bibehållande eller inrättande av prästerlig tjänst under de förhållanden, som i 9 § prästlöneregleringslagen omförmälas, samma skäl som i fråga om höjande av prästlön enligt 10 §. Kyrkomötets förslag, som innebär att 9 § skulle i omnämnda avseende bringas i överensstämmelse med 10 § enligt dess nuvarande lydelse, finner jag därför väl grundat; och hemställer jag, att det av kyrkomötet antagna förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till godkännande.

Departementschefen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställer, tacktes Hans Maj:t Konungen förordna att till riksdagen skulle avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Neuendorff.